



• ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ • ΤΕΥΧΟΣ 163 • 15ος ΧΡΟΝΟΣ • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2007

ΚΩΔ. 2181

• MONTHLY EDITION • NR. 163 • 15th YEAR • JANUARY-FEBRUARY 2007

COD. 2181

# ΔΡΑΣΗ



Εργατοϋπαλληλικό  
Κέντρο  
Αθηνών

E-mail: eka@otenet.gr  
http://www.eka.org.gr

## Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας - Εξοικονόμηση Ενέργειας Η πρόταση της GREENPEACE για την αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής

Σε έκθεση που εκπονήθηκε από την Greenpeace και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (EUREC) σε συνεργασία με το Τεχνικό Ινστιτούτο Θερμοδυναμικής του Γερμανικού Αεροδιαστημικού Κέντρου και περισσότερους από 30 επιστήμονες και μηχανικούς από πανεπιστήμια, ινστιτούτα και τη βιομηχανία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας παγκοσμίως, διαπιστώνεται ότι:

1. Οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), σε συνδυασμό με την εξοικονόμηση ενέργειας, μπορούν να καλύψουν το 50% των ενεργειακών αναγκών του πλανήτη έως το 2050, μειώνοντας τις παγκόσμιες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά σχεδόν 50% έως το 2050.

2. Η εξοικονόμηση ενέργειας και οι ΑΠΕ εξασφαλίζουν ενεργειακή αυτάρκεια και βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη σε ολόκληρο τον πλανήτη.

### Βασικά σημεία της έκθεσης

- Οι ΑΠΕ που είναι τεχνικά διαθέσιμες επαρκούν για να παράγουμε έξι φορές περισσότερη ενέργεια από όση καταναλώνουμε σήμερα παγκοσμίως.
- Οι παγκόσμιες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα θα μειωθούν κατά 50% έως το 2050, ενώ οι ετήσιες κατά κεφαλήν εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα παγκοσμίως θα μειωθούν από 4 τόνους σε 1,3 τόνους το 2050.
- Οι ΑΠΕ θα καλύψουν σχεδόν το 70% της ηλεκτροπαραγωγής και το 65% των αναγκών σε θέρμανση παγκοσμίως.
- Η εκμετάλλευση των τεράστιων

δυνατοτήτων της εξοικονόμησης ενέργειας θα μειώσει την κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας από 435.000 Peta Joules / χρόνο (PJ/a) σε 422.000 PJ/a έως το 2050. Σύμφωνα με το σενάριο της Διεθνούς Υπηρεσίας Ενέργειας (IEA), η κατανάλωση θα αυξηθεί σε 810.000 PJ/a για το ίδιο χρονικό διάστημα.

- Η ηλεκτροπαραγωγή θα αποτελέσει τον πρωτοπόρο στην εκμετάλλευση των ΑΠΕ. Έως το 2050, περίπου το 70% της ηλεκτροπαραγωγής θα παράγεται από ΑΠΕ, συμπεριλαμβανομένων των μεγάλων υδροηλεκτρικών. Η συνολική εγκατεστημένη ισχύς παγκοσμίως θα φτάσει τα 7.100 GW παράγοντας 21.400 Τεραβατώρες ετησίως

- Στον τομέα της θέρμανσης, η συμμετοχή των ΑΠΕ θα αυξηθεί σε 65% έως το 2050. Τα ορυκτά καύσιμα θα αντικατασταθούν από πιο αποδοτικές και τεχνολογίες, όπως η βιομάζα, η γεωθερμία και οι ηλιακοί συλλέκτες.

- Η εξοικονόμηση ενέργειας σε συνδυασμό με την ανάπτυξη των ΑΠΕ αρκούν για να καλύψουν το ενεργειακό έλλειμμα που θα δημιουργηθεί από τον τερματισμό της πυρηνικής ενέργειας και τη σταδιακή μείωση της χρήσης ορυκτών καυσίμων.

- Η Ενεργειακή Επανάσταση λαμβάνει υπόψη τη ραγδαία οικονομική ανάπτυξη κρατών, όπως η Κίνα, η Ινδία και η Βραζιλία και αποδεικνύει ότι είναι δυνατή η παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη με βιώσιμο τρόπο για το περιβάλλον.

\* 1 Peta = 1000 Tera

### Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

• Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας-Εξοικονόμηση Ενέργειας, Η πρόταση της GREENPEACE για την αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής • Κλειστοί χώροι σε αγροτικές εργασίες • Βόμβες διασποράς και τοξικά απειλούν τον Λίβανο • Απειλητικό το φάσμα λειψυδρίας • Κίνδυνος οικολογικής καταστροφής στη Μάγχη • Στάσιμος Δήμος: Όχι στην αναθεώρηση του άρθρου 24

### IN THIS ISSUE

Works • Environmental news

• How to combat Climate Change - GREENPEACE proposal • OHS in Agricultural

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΥΠΟΘΕΣΗ

# Υγιεινή και ασφάλεια σε αγροτικές εργασίες\* Κλειστοί χώροι

**Ο**ι κίνδυνοι για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων στον αγροτικό τομέα είναι πολλοί.

Εκατοντάδες είναι τα ατυχήματα που κάθε χρόνο συμβαίνουν στη χώρα μας σε εργαζόμενους αυτής της κατηγορίας, επειδή χρησιμοποιούν μηχανήματα και υλικά ή εργάζονται σε χώρους ή εφαρμόζουν πρακτικές που δεν πληρούν τους κανόνες υγείας και ασφαλείας.

Οι κίνδυνοι στις εργασίες σε κλειστούς χώρους αγροτικών εγκαταστάσεων (σιλό, δεξαμενές, πηγάδια, βόθροι κ.λ.π.) έχουν ιδιαιτερότητες που σχετίζονται τόσο με τα χαρακτηριστικά των χώρων αυτών (δυσκολία εισόδου - εξόδου των εργαζομένων, κακός φωτισμός και εξαερισμός κ.λ.π.), όσο και με τα χαρακτηριστικά των υλικών που υπάρχουν ή δημιουργούνται.

Δυστυχώς οι εργασίες σε κλειστούς χώρους συνδέονται με πολλά σοβαρά και θανατηφόρα ατυχήματα που οφείλονται σε πτώση, σε ασφυξία λόγω έλλειψης οξυγόνου, σε πυρκαγιά ή έκρηξη, κ.λ.π. Κύριο χαρακτηριστικό των περισσότερων ατυχημάτων είναι η κακή οργάνωση της εργασίας.

Κλειστοί χώροι σε αγροτικές εργασίες είναι οι χώροι αποθήκευσης, μετασχηματισμού ή χρήσης προϊόντων που:

- είναι κλειστοί από παντού
- έχουν περιορισμένη δυνατότητα φυσικού αερισμού
- υπάρχουν ή μπορεί να παραχθούν αέρια, υγρά ή στερεά υλικά ικανά να απειλήσουν τη ζωή, τη σωματική ακεραιότητα και την υγεία των ανθρώπων
- οι θυρίδες εισόδου - εξόδου των περιορισμένων διαστάσεων

## Στους κλειστούς χώρους περιλαμβάνονται:

- τα σιλό
- οι δεξαμενές
- οι μεγάλοι κάδοι ζύμωσης ή ανάμιξης
- οι αποθήκες κρασιού
- τα πηγάδια και οι βόθροι
- ορισμένα θερμοκήπια

Η εκμετάλλευση, η συντήρηση, η επισκευή ή η τροποποίηση αυτών των χώρων, απαιτούν παρεμβάσεις εργαζομένων, με αποτέλεσμα οι εργαζόμενοι αυτοί να εκτίθενται σε κινδύνους για την υγεία και τη σωματική τους ακεραιότητα. Οι κίνδυνοι αυτοί μπορεί να οφείλονται στις εγκαταστάσεις ή/και στις ιδιότητες των υλικών που

περιέχονται ή γίνονται αντικείμενο επεξεργασίας στις εγκαταστάσεις.

## Για την αποφυγή των κινδύνων, απαιτούνται:

1. Οργάνωση της εργασίας, επιλογή κατάλληλων μεθόδων.
2. Διάθεση και χρήση κατάλληλου εξοπλισμού.
3. Εκπαίδευση και ενημέρωση των εργαζομένων.
4. Συνεργασία των εμπλεκομένων.

## ΕΥΦΛΕΚΤΑ ΑΕΡΙΑ, ΑΤΜΟΙ, ΣΚΟΝΕΣ

Σημαντικοί κίνδυνοι έκρηξης ή / και πυρκαγιάς υπάρχουν σε πολλούς κλειστούς χώρους, λόγω της ύπαρξης εύφλεκτων ή εκρηκτικών αερίων (π.χ. αερίων από το σάπισμα προϊόντων), σκόνης (π.χ. δημητριακών, ζωοτροφών), ή περίσσειας οξυγόνου.



## Επιπτώσεις

Θάνατοι, σοβαροί τραυματισμοί και εγκαύματα είναι τα αποτελέσματα εκρήξεων και πυρκαγιών στους κλειστούς χώρους, όταν δεν ελέγχεται η ατμόσφαιρα και δεν λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα αποφυγής δημιουργίας φλόγας ή σπινθήρων.

## Μέτρα Προστασίας

- Αδειάζουμε, καθαρίζουμε και αερίζουμε το χώρο όσο δυνατόν καλύτερα.
- Ελέγχουμε συνεχώς την ατμόσφαιρα όσο βρισκόμαστε μέσα, με τα κατάλληλα όργανα ανίχνευσης.
- Χρησιμοποιούμε φωτισμό και εργαλεία ή εξοπλισμό αντεκρηκτικού τύπου.
- Φοράμε αντιστατικά παπούτσια και μη εύφλεκτα ρούχα.
- Προσοχή!!! Οι εργασίες με φλόγα ή αυτές που δημιουργούν σπινθήρες επιτρέπονται μόνον εφόσον οι χώροι καθαρισθούν τελείως.

## ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ ΚΑΙ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ ΧΗΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ

Χημικά υλικά, όπως διαλυτικά, γεωργικά φάρμακα και λιπάσματα, αλλά ακόμη και κατάλοιπα ή πουρί δεξαμενών

\*Πηγή: Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε)

εκλύουν σκόνες, ατμούς και αέρια που αποτελούν ιδιαίτερο κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία.

## Επιπτώσεις

Ερεθισμοί στα μάτια, στη μύτη και στο δέρμα, προβλήματα στο αναπνευστικό σύστημα, καθώς και δηλητηριάσεις είναι τα αποτελέσματα ανεξέλεγκτης χρήσης και επιπόλαιης αντιμετώπισης αυτών των υλικών.



## Μέτρα Προστασίας

- Διαβάζουμε και εφαρμόζουμε τις οδηγίες χρήσης τους.
- Αερίζουμε επαρκώς το χώρο πριν την είσοδο.
- Χρησιμοποιούμε την κατάλληλη μάσκα σε κάθε περίπτωση και εφόσον απαιτείται, χρησιμοποιούμε και άλλα προστατευτικά μέσα (γάντια, ποδιά, φόρμα κ.λ.π.).
- Αποφεύγουμε τη χρήση γυμνής φλόγας.



## ΕΛΛΕΙΨΗ ΟΞΥΓΟΝΟΥ

Στους κλειστούς χώρους είναι πολύ συχνό το φαινόμενο, το ποσοστό του οξυγόνου στον αέρα να πέφτει πολύ κάτω από το 19,5% (ελάχιστο όριο για τους κλειστούς χώρους, λόγω ανάπτυξης βακτηριδίων, οξειδωσης (σκουριάς), συσσώρευσης άλλων αερίων ή ακόμα και καύσεων).

## Επιπτώσεις

Η απώλεια των αισθήσεων είναι η άμεση επίπτωση στον εργαζόμενο της έλλειψης οξυγόνου, που μπορεί να οδηγήσει ακόμα και στο θάνατο.



## Μέτρα Προστασίας

- Αερίζουμε επαρκώς το χώρο πριν την είσοδο.
- Χρησιμοποιούμε κατάλληλο όργανο έλεγχου της ποσότητας οξυγόνου πριν μπούμε στο χώρο.
- Εάν δεν είναι επαρκής η ποσότητα του οξυγόνου, χρησιμοποιούμε αυτόνομη αναπνευστική συσκευή.
- Έχουμε άμεση και συνεχή επικοινωνία με υπεύθυνο άτομο που βρίσκεται έξω από τον κλειστό χώρο.

## ΘΕΡΜΟΤΗΤΑ

Χώροι όπου για λειτουργικούς λόγους υπάρχουν υψηλές θερμοκρασίες αποτελούν σημαντικό κίνδυνο για την υγεία των εργαζομένων σ' αυτούς, ιδιαίτερα σε συνδυασμό με ανεπαρκή αερισμό και ακατάλληλο ρουχισμό.



## Επιπτώσεις

Κράμπες, ζαλάδες, λιποθυμίες και θερμοπληξίες είναι τα αποτελέσματα στον άνθρωπο από εργασία σε χώρους που επικρατούν υψηλές θερμοκρασίες και δεν λαμβάνονται τα κατάλληλα προληπτικά μέτρα.

## Μέτρα Προστασίας

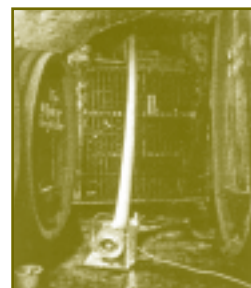
- Ελέγχουμε με κατάλληλα όργανα (θερμόμετρα κ.λ.π.) το επίπεδο της θερμοκρασίας και υγρασίας στο χώρο.
- Αερίζουμε επαρκώς το χώρο, εάν αυτό είναι δυνατόν.
- Φοράμε κατάλληλα - ελαφρά ρούχα.
- Κάνουμε συχνά διαλείμματα εάν οι θερμοκρασίες παραμένουν ψηλές.

## ΤΟΞΙΚΑ ΑΕΡΙΑ, ΑΤΜΟΙ

Διάφορα επικίνδυνα αέρια, όπως μονοξείδιο του άνθρακα, υδρόθειο, διοξείδιο του θείου, οξείδια του αζώτου κ.λ.π., μπορεί να υπάρχουν στους κλειστούς χώρους σαν αποτελέσματα πολλαπλών χημικών αντιδράσεων. Επισημαίνεται ότι κάποια από αυτά δεν έχουν ιδιαίτερη οσμή και δεν μπορούν να ανιχνευθούν.

## Επιπτώσεις

Τοξικά αέρια ή ατμοί μπορούν να ερεθίσουν το δέρμα, τα μάτια, τη μύτη ή το λαιμό, να προκαλέσουν βλάβες στο αναπνευστικό σύστημα ή να οδηγήσουν στο θάνατο.



## Μέτρα Προστασίας

- Αδειάζουμε το χώρο, τον καθαρίζουμε και τον αερίζουμε επαρκώς.
- Ελέγχουμε συνεχώς την ατμόσφαιρα με τα κατάλληλα όργανα, πριν την είσοδο στο χώρο και κατά τη διάρκεια παραμονής σε αυτόν.
- Σε περίπτωση οποιασδήποτε αμφιβολίας χρησιμοποιούμε αυτόνομη αναπνευστική συσκευή.
- Έχουμε άμεση και συνεχή επικοινωνία με υπεύθυνο άτομο που βρίσκεται έξω από τον κλειστό χώρο.





## ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΝΕΑ Από την Ελλάδα και όλο τον κόσμο



### Βόμβες διασποράς και τοξικά απειλούν το Λίβανο

Οι βόμβες διασποράς που δεν έχουν εκραγεί και οι εργοστασιακές εγκαταστάσεις που παρουσιάζουν διαρροή από τοξικά χημικά εξαιτίας του πολέμου, θέτουν σε κίνδυνο το φυσικό περιβάλλον του Λιβάνου. Μία νέα έκθεση του Προγράμματος Περιβάλλοντος των Ηνωμένων Εθνών (UNEP) προειδοποιεί ότι αν δεν καθαριστούν τα συντρίμια και τα απομεινάρια του πολέμου που υπάρχουν, τότε θα δημιουργηθούν μεγάλοι κίνδυνοι για τη δημόσια υγεία, ανάμεσά τους και η ρύπανση πόσιμου νερού.

Ιδιαίτερα επικίνδυνες είναι οι βόμβες διασποράς που παραμένουν ενεργές και έχουν καταστήσει τις αγροτικές περιοχές του νότιου Λιβάνου, απαγορευμένη ζώνη. Σύμφωνα με την έκθεση, το 90% του πληθυσμού της περιοχής ζει από την γεωργία. Η περισυλλογή τους μπορεί να χρειαστεί περισσότερους από 15 μήνες, ενώ η έκθεση προσθέτει ότι οι καταστροφές που προκλήθηκαν από τις βόμβες σε εργοστάσια της Βηρυτού έχει ως αποτέλεσμα να υπάρχει διαρροή επικίνδυνων για τη δημόσια υγεία χημικών.

### Απειλητικό το φάσμα λειψυδρίας

Σε κατάσταση συναγερμού έχει τεθεί ο ευρωπαϊκός Νότος λόγω της παρατεταμένης χειμερινής καλοκαιρίας, καθώς από τη μία απειλείται άμεσα με καταστροφές η αγροτική παραγωγή και από την άλλη είναι ορατές δια γυμνού οφθαλμού οι επερχόμενες δραματικές κλιματικές αλλαγές. Όσα έως πριν από λίγο καιρό αποτελούσαν απλώς σενάρια, συμβαίνουν ήδη και μάλιστα νωρίτερα από ό,τι ανέμεναν οι επιστήμονες. Ο φετινός χειμώνας μυρίζει «άνοιξη», προμηνύοντας καταστροφές. Τα αποδημητικά πουλιά δεν ταξίδεψαν προς τον ευρωπαϊκό Νότο, οι αρκούδες έμειναν ξάγρυπνες και τα καλλωπιστικά φυτά μπουμπούκιασαν. Ταυτόχρονα οι κερασιές άνθισαν, τα σιτηρά κινδυνεύουν να ξεραθούν και η λειψυδρία απειλεί τις καλοκαιρινές καλλιέργειες, σύμφωνα με τους ειδικούς.

Η Παγκόσμια Μετεωρολογική Οργάνωση χαρακτήρισε το 2006 την τέταρτη πιο θερμή χρονιά που έζησε το βόρειο ημισφαίριο. Η επιτροπή του ΟΗΕ (IPCC) που ερευνά τις κλιματικές αλλαγές αποδίδει χωρίς καμιά αμφιβολία, πλέον, την υπερθέρμανση του πλανήτη στις ανθρώπινες δραστηριότητες και προειδοποιεί ότι αν δεν ληφθούν μέτρα, οι συνέπειες θα είναι δραματικές.

### Κίνδυνος οικολογικής καταστροφής στη Μάγχη

Σε μήκος 8 χιλιομέτρων απλώθηκε η πετρελαιοκηλίδα που διέρρευσε στη Μάγχη από το φορτηγό πλοίο «Νάπολη», το οποίο έπεσε σε σφοδρή θαλασσοταραχή και προσάραξε στην περιοχή Ντέβον. Λόγω της κλίσης που πήρε το σκάφος, έπεσαν στη θάλασσα 200 από τα 2.500 κοντέινερ που μετέφερε με αποτέλεσμα να διαρρεύσουν περίπου 200 τόνοι καυσίμων από το μηχανοστάσιο. Ειδικά συνεργεία άντλησαν τους υπόλοιπους 3.000 τόνους πετρελαίου που βρίσκονταν στις δεξαμενές του πλοίου, σε μια επιχείρηση που διήρκεσε πολλές ημέρες. Δύο από τα κοντέινερ που έπεσαν στη θάλασσα περιείχαν επικίνδυνα υλικά: υγρά μπαταρίας και άλλες εύφλεκτες και εκρηκτικές ύλες. Το υπό βρετανική σημαία «Νάπολη» είχε αποπλεύσει από το Βέλγιο με προορισμό την Πορτογαλία, όταν έπεσε σε καταιγίδα και προσάραξε στις ακτές της Βρετανίας.

### Σταύρος Δήμας:

Όχι στην αναθεώρηση  
του άρθρου 24

*«Τα ελληνικά δάση απειλούνται και θα απειληθούν ακόμη περισσότερο στο μέλλον από τις πυρκαγιές. Ήδη η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκρουσε τον κώδωνα κινδύνου», λέει ο επίτροπος Περιβάλλοντος Σταύρος Δήμας και προσθέτει.*

*«Το άρθρο 24, ως έχει σήμερα, προστατεύει επαρκώς τον δασικό μας πλούτο. Δεν είναι αναγκαία η αναθεώρησή του».*

Ιδιοκτήτης: ΕΚΑ • Εκδότης: Γρηγόρης Φελώνης Πρόεδρος ΕΚΑ • Την "ΔΡΑΣΗ" επιμελείται η υπεύθυνη του Τμήματος Περιβάλλοντος και Διεθνών Σχέσεων **Δρ Χριστίνα Θεοχάρη**. • Τιμή Τεύχους 0.5 ευρώ.

**Διεύθυνση:** ΕΚΑ, Γ' Σεπτεμβρίου 48B, 104 33 ΑΘΗΝΑ, Τηλ. 210 88 36 917, 210 88 41 818, FAX: 210 88 39 271

Επιτρέπεται η χωρίς άδεια αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή μέρους του φυλλαδίου, με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.